

Algemene informatie voor het slachtoffer en/of de benadeelde partij

Het strafrecht kent twee soorten 'slachtoffers'. De een wordt aangeduid met de juridische term 'slachtoffer' en de andere met de juridische term 'benadeelde partij'.

Slachtoffer

U wordt aangemerkt als slachtoffer op het moment dat u aangifte heeft gedaan. Politie en Openbaar Ministerie (OM) noteren uw gegevens, waarna u via een retourformulier kenbaar heeft kunnen maken of u op de hoogte wil worden gehouden van het verloop van de strafzaak. In die gevallen waarin het directe slachtoffer is overleden, kunnen ook nabestaanden vragen om geïnformeerd te blijven.

Als u dat destijds heeft gedaan, houdt de Hoge Raad automatisch rekening met deze wens, zodat u informatie ontvangt over het verloop van de cassatieprocedure.

Benadeelde partij

Een benadeelde partij is een slachtoffer dat zich in de procedure heeft gevoegd bij de rechtbank of het gerechtshof en daarbij een vordering tot schadevergoeding (hierna: vordering) heeft ingediend.

Een slachtoffer of benadeelde partij hoeft zich in cassatie niet opnieuw te voegen/melden of te laten registreren. De gegevens van de slachtoffers en de benadeelde partijen bevinden zich namelijk in het dossier dat door het gerechtshof aan de Hoge Raad wordt gezonden.

Mocht u vragen hebben dan kunt u contact opnemen met het parket van de procureur-generaal bij de Hoge Raad (hierna: het parket), op het algemene telefoonnummer 070-3611200. Ook kunt u wijzigingen in uw gegevens doorgeven. Dat is vooral van belang wanneer in de tijd tussen de behandeling van de zaak bij het gerechtshof en de behandeling bij de Hoge Raad uw adresgegevens zijn veranderd. Datzelfde geldt als de contactgegevens zijn gewijzigd van een persoon die door u is gemachtigd om u te vertegenwoordigen. Let wel, dergelijke wijzigingen dienen (ook) schriftelijk te worden doorgegeven.

De procedure bij de Hoge Raad

Algemeen

De Hoge Raad is de hoogste rechter, ook wel cassatierechter genoemd. De procedure in cassatie is niet vergelijkbaar met de procedure bij de rechtbank of het gerechtshof. In de procedure bij de Hoge Raad worden de stukken voornamelijk schriftelijk uitgewisseld. De zittingen waarop de zaak wordt behandeld hebben dan ook een administratief karakter. De zaak wordt daar niet inhoudelijk behandeld. Op de zitting worden nieuwe data voor de behandeling bepaald, wordt de korte strekking van de conclusie (advies) van de procureur-generaal medegedeeld of wordt uitspraak gedaan.

De Hoge Raad stelt niet opnieuw de feiten vast, maar gaat uit van de feiten en omstandigheden zoals die door het hof zijn vastgesteld. Wel wordt getoetst of eerder de rechtbank en het hof het recht goed hebben uitgelegd en toegepast.

Een slachtoffer of benadeelde partij kan niet zelfstandig beroep in cassatie instellen. Beroep in cassatie kan alleen worden ingesteld door de verdachte of door het OM. Is beroep in cassatie ingesteld en hebben de verdachte of het OM (tijdig) klachten ingediend dan is dit cassatieberoep ontvankelijk. U kunt in dat geval als benadeelde partij via uw advocaat in cassatie klagen over de beslissing van het hof maar enkel t.a.v. uw vordering.

In de zaken waarin tijdig klachten zijn ingediend geeft de procureur-generaal voorafgaand aan de uitspraak van de Hoge Raad schriftelijk een rechtsgeleerd advies (conclusie).

Binnenkomst van het dossier

De Hoge Raad is voor de aanlevering van de dossiers afhankelijk van de gerechtshoven. De inzendtermijn varieert van twee maanden tot in sommige gevallen langer dan een jaar. Pas als het dossier bij de Hoge Raad binnen is, kan het parket bij de Hoge Raad u van informatie voorzien. Voor die tijd kunt u contact opnemen met het slachtofferloket van het OM, of (als u die hebt) met uw zaakscoördinator bij het OM.

Welke informatie kunt u verwachten?

De informatie die u ontvangt is afhankelijk van de vraag of u een slachtoffer of een benadeelde partij bent.

Als slachtoffer ontvangt u:

- een kennisgeving wanneer de zaak bij de Hoge Raad in behandeling wordt genomen.
- een kennisgeving met de 'verkorte uitspraak' van de Hoge Raad

Als benadeelde partij ontvangt u:

- een kennisgeving wanneer de zaak bij de Hoge Raad in behandeling wordt genomen.
- in het geval sprake is van een ontvankelijk beroep van de verdachte of het OM: een kennisgeving, waarbij u een termijn van dertig dagen wordt geboden om door een advocaat klachten te laten indienen tegen de beslissing van het hof ten aanzien van uw vordering.
- een kennisgeving met de 'verkorte uitspraak' van de Hoge Raad.

Indien u in de cassatieprocedure een advocaat hebt, ontvangt deze een afschrift van de uitspraak van de Hoge Raad.

Als slachtoffer of benadeelde partij ontvangt u niet automatisch een afschrift van de uitspraak van de Hoge Raad. U kunt daar wel om verzoeken, via het algemene telefoonnummer 070-3611200, of via de medewerker die uw zaak behandelt en die vermeld staat in uw kennisgevingsbrief. De uitspraken van de Hoge Raad waarin het beroep niet met een standaardmotivering wordt verworpen, worden gepubliceerd op de website www.rechtspraak.nl onder 'Uitspraken'.

Indien u behoefte heeft aan extra informatie of begeleiding

De informatieverstrekking gedurende de cassatieprocedure is beperkt. Indien u naast de standaardcorrespondentie prijs stelt op extra informatie of begeleiding, dan kunt u daarover contact opnemen met het parket bij de Hoge Raad. Dat kan op het algemene telefoonnummer 070-3611200, of via de medewerker die uw zaak behandelt. In iedere brief treft u in de aanhef de naam van een contactpersoon aan, met een direct doorkiesnummer.

Voor meer algemene slachtofferbegeleiding en slachtofferinformatie kunt u contact opnemen met het Bureau Slachtofferhulp Nederland, website www.slachtofferhulp.nl of telefonisch: 0900-0101 (lokaal tarief) ma-vr 09.00-17.00 uur.

Wanneer namens de verdachte geen klachten zijn ingediend

In de cassatieprocedure is de verdachte verplicht om binnen 60 dagen na de aanzegging in cassatie klachten te laten dienen door een advocaat. Voor het OM geldt een termijn van 30 dagen. Wanneer namens de verdachte of door het OM geen klachten zijn ingediend, is sprake van een 'niet-ontvankelijk beroep'.

De verdachte wordt dan niet-ontvankelijk verklaard in het cassatieberoep. Deze procedure is gemiddeld binnen zes maanden na binnenkomst van het dossier bij de Hoge Raad afgerond. Voor de benadeelde partij geldt in dat geval dat de beslissing van het hof ten aanzien van de vordering ongewijzigd blijft.

Bent u als slachtoffer of benadeelde partij verplicht een advocaat in de arm te nemen?

U kunt voor begeleiding in de cassatieprocedure ten alle tijde een advocaat benaderen. Een advocaat kan u adviseren en informeren over de gang van zaken. De verplichting een advocaat te raadplegen geldt enkel in het geval u, als benadeelde partij, wenst te klagen over de beslissing van het gerechtshof ten aanzien van de beslissing op uw vordering tot schadevergoeding. Alleen een advocaat is bevoegd in cassatie op te treden en kan namens een benadeelde partij klachten indienen bij de Hoge Raad.

Het kan echter voorkomen dat de klachten niet door de Hoge Raad in behandeling worden genomen, omdat het cassatieberoep van verdachte (of het OM) niet-ontvankelijk is (zie het vorige punt). Een andere mogelijkheid is dat het beroep niet-ontvankelijk wordt verklaard omdat de Hoge Raad oordeelt dat de verdachte onvoldoende belang heeft bij de voorgestelde klachten.

Het is belangrijk om u hierover goed te laten informeren door een advocaat, voordat u besluit om door deze klachten te laten indienen.

Inhoud van de klachten van de benadeelde partij

In tegenstelling tot de behandeling van uw vordering door de rechtbank en het gerechtshof, vindt bij de Hoge Raad geen inhoudelijke beoordeling van (de hoogte van) uw vordering plaats. De Hoge Raad onderzoekt enkel of de rechter bij zijn beslissingen t.a.v. uw vordering het recht juist heeft toegepast. Het betreft ook hier een beperkte toetsing.

De namens de verdachte ingediende klachten

Ook de verdachte is verplicht om in cassatie te procederen met een advocaat. De advocaat kan namens de verdachte klachten indienen tegen de uitspraak van het gerechtshof. Als benadeelde partij krijgt u tijdens de procedure geen inzage in de klachten, behalve voor zover deze betrekking hebben op uw vordering als benadeelde partij. Van die klachten krijgt u een afschrift toegestuurd. Binnen een termijn van 30 dagen kan een advocaat namens u reageren op die klacht(en). Let wel, u bent daartoe niet verplicht. Ook de procureur-generaal zal zich in zijn conclusie over die klachten uitlaten. Dan dient wel sprake te zijn van een ontvankelijk beroep van de verdachte (zie hiervoor).

Wat gebeurt er na het indienen van klachten?

Als alle termijnen zijn verstreken, wordt de zaak aangebracht op een openbare zitting. Dit vergt enige tijd omdat de zittingscapaciteit van de Hoge Raad beperkt is. Over het algemeen is een zaak binnen zes maanden na het verstrijken van de termijnen voor het indienen van klachten ingedeeld op een zitting.

De procureur-generaal zal op die zitting of een nadere zitting een rechtsgeleerd advies, een zo geheten 'conclusie' over de klacht(en) uitbrengen aan de Hoge Raad. Dit gebeurt schriftelijk.

Bijwonen van zittingen

De zittingen van de Hoge Raad in strafzaken zijn in beginsel openbaar en worden gehouden op dinsdagen om 12.30 uur. U kunt deze zittingen - indien u dat wenst - bijwonen. Gelet op het administratieve karakter van de zitting, is het aan te raden om de informatie over de zaak telefonisch op te vragen. Dit kan in de middag ná de zitting via het algemene nummer van de Hoge Raad 070-3611200.

Wanneer u besluit om een zitting van de Hoge Raad bij te wonen, is het verstandig daarover tevoren contact op te nemen met de strafadministratie, of met de contactpersoon op het directe nummer zoals dat is vermeld in de brief. Tijdens dit gesprek kunnen nadere afspraken worden gemaakt, onder andere over de wijze waarop u bij de zitting wordt begeleid. Verder is het verstandig om de dag vóór de zitting te informeren of de zaak daadwerkelijk wordt behandeld.

Na de uitspraak van de Hoge Raad

U ontvangt als slachtoffer en benadeelde partij een kennisgeving van de verkorte uitspraak van de Hoge Raad. Vaak wordt uit de tekst van die uitspraak niet direct duidelijk welke gevolgen dit heeft voor u als slachtoffer of benadeelde partij. Indien u vragen hebt over de uitspraak dan kunt u contact opnemen met de strafadministratie van de Hoge Raad op het algemene nummer 070-3611200, of met de contactpersoon op het directe nummer zoals dat in de brief is vermeld.

Een uitspraak van de Hoge Raad kan het volgende inhouden:

- De Hoge Raad verklaart het beroep niet-ontvankelijk/ verwerpt het beroep
Het merendeel van de strafzaken bij de Hoge Raad wordt afgedaan met een niet-ontvankelijkverklaring of een verwerping van het beroep van de verdachte. Dit betekent dat in die gevallen de beslissing van het hof ongewijzigd blijft. De zaak wordt binnen drie weken na de uitspraak terug gestuurd naar het gerechtshof. Het OM zal dan met de tenuitvoerlegging van de straf beginnen. Het OM informeert ook de benadeelde partijen en de slachtoffers over het verdere verloop van de zaak, o.a. met betrekking tot een toegewezen vordering van de benadeelde partij.
- De Hoge Raad kan de uitspraak van het gerechtshof vernietigen en de zaak vervolgens zelf afdoen.

Wanneer de Hoge Raad een uitspraak vernietigt en zelf afdoet, dan vindt een aanpassing plaats in de uitspraak van het gerechtshof. Deze aanpassing kan een correctie betreffen van de strafoplegging in verband met een overschrijding van de redelijke termijn. In de strafprocedure gelden regels dat een

zaak binnen een 'redelijke termijn' wordt behandeld. Wanneer deze termijnen niet worden gehaald, vindt in sommige gevallen een korting plaats van de opgelegde straf.

- De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het gerechtshof
In een relatief klein aantal zaken oordeelt de Hoge Raad dat het cassatieberoep slaagt. De Hoge Raad vernietigt in die gevallen de uitspraak van het hof (dit kan ook een gedeeltelijke vernietiging zijn) en stuurt de zaak terug naar datzelfde hof, of naar een ander hof voor een nieuwe behandeling. Daarbij neemt het hof de uitspraak van de Hoge Raad in acht. In beginsel is dat een behandeling zoals u eerder bij het hof heeft mee gemaakt. Het OM zal u als slachtoffer of benadeelde partij daarvan op de hoogte houden.

Na de uitspraak van de Hoge Raad is het OM bij het gerechtshof het aanspreekpunt voor u als slachtoffer of als benadeelde partij. Het OM is ook belast met de tenuitvoerlegging van de uitspraak van het gerechtshof en kan u, als benadeelde partij, informeren en begeleiden bij het innen van uw vordering.

Voor vragen over de uitspraak van de Hoge Raad kunt u vanzelfsprekend bij de Hoge Raad terecht, op het algemene nummer 070-3611200, of bij de contactpersoon op het directe nummer zoals dat in de brief is vermeld.